

Vennootschapsrecht - WVV

DEEL 1 - Inleiding

HOOFDSTUK 1 - Bronnen van het vennootschapsrecht

1. Europese bronnen

Het Belgische recht wordt al decennialang op ingrijpende wijze door Europa beïnvloed. Het vennootschapsrecht vormt hierop geen uitzondering. Zo werden de afgelopen drie decennia een groot aantal verordeningen en richtlijnen uitgevaardigd. Deze hadden de harmonisatie van het vennootschapsrecht tot doel.

Een verordening¹ heeft als kenmerk dat zij rechtstreeks van toepassing is. Dit betekent dat zij een rechtstreeks recht schept dat in alle EU-lidstaten dezelfde kracht heeft als het nationale recht, zonder dat nationale instanties daarvoor iets hoeven te doen.

Een Europese richtlijn² is daarentegen bindend ten aanzien van het te bereiken resultaat voor elke lidstaat waarvoor zij bestemd is, maar aan de nationale instanties wordt de bevoegdheid gelaten om vorm en middelen te kiezen. De nationale instanties zullen de richtlijn dus moeten omzetten in het nationale recht. De richtlijn kent haar oorsprong in artikel 288 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie.

De beïnvloeding van Europa is ook na de eeuwwisseling niet afgenomen. Zo werden ondertussen een belangrijk aantal vennootschapsrichtlijnen uitgevaardigd. Deze richtlijnen zijn al omgezet in ons nationaal vennootschapsrecht.

In 2017 werden zes van deze richtlijnen verzameld in de Richtlijn 2017/1132 aangaande bepaalde aspecten van het vennootschapsrecht³ (zoals sindsdien van tijd tot tijd gewijzigd). Alle voorschriften met betrekking tot de oprichting, werking, fusie en splitsing van kapitaalvennootschappen worden in deze richtlijn samengevoegd. Dit houdt in dat volgende richtlijnen geen afzonderlijk bestaan meer kennen sinds de inwerkingtreding van de Richtlijn 2017/1132, *i.e.* sinds 20 juli 2017:

- Zesde vennootschapsrichtlijn 82/891/EEG inzake de splitsing van naamloze vennootschappen⁴, zoals gewijzigd door Richtlijn 2007/63/EG⁵;
- Elfde vennootschapsrichtlijn 89/666/EEG inzake openbaarmakingsverplichtingen voor bijkantoren⁶;
- Richtlijn 2005/56/EG inzake grensoverschrijdende fusies⁷;
- Richtlijn 2009/101/EG inzake waarborgen van vennootschappen⁸;
- Richtlijn 2011/35/EU inzake fusies van naamloze vennootschappen⁹;
- Richtlijn 2012/30/EU eveneens inzake waarborgen van vennootschappen¹⁰.

Bijgevolg blijven de volgende vennootschapsrichtlijnen nog afzonderlijk bestaan naast de Richtlijn 2017/1132:

- Richtlijn 2017/828/EU wat het bevorderen van de langetermijnbetrokkenheid van aandeelhouders betreft¹¹.
- [Richtlijn 2013/34/EU](#) inzake de jaarlijkse (geconsolideerde) financiële overzichten en aanverwante verslagen¹²;
- [Richtlijn 2006/43/EG](#) inzake de wettelijke controles van (geconsolideerde) jaarrekeningen¹³;
- Richtlijn 2009/102/EG inzake eenpersoonsvennootschappen met beperkte aansprakelijkheid¹⁴;
- Richtlijn 2004/25/EG inzake het openbaar overnamebod¹⁵.

Verwacht wordt dat ook in de komende jaren de Europese initiatieven in het vennootschapsrecht niet zullen stilvallen.

---

¹ Engels: regulation

² Engels: directive

- [3](#) Richtlijn (EU) 2017/1132 van het Europees Parlement en de Raad van 14 juni 2017 aangaande bepaalde aspecten van het vennootschapsrecht, *Pb.L.* 30 juni 2017, afl. 169, 46.
- [4](#) Zesde Richtlijn 82/891/EEG van de Raad van 17 december 1982 op de grondslag van artikel 54, lid 3, sub g), van het Verdrag betreffende splitsingen van naamloze vennootschap en, *Pb.L.* 31 december 1982, afl. 378, 47.
- [5](#) Richtlijn 2007/63/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 november 2007 tot wijziging van Richtlijn 78/855/EEG van de Raad en Richtlijn 82/891/EEG van de Raad wat betreft de verplichte opstelling van een verslag van een onafhankelijke deskundige bij fusies of splitsingen van naamloze vennootschappen, *Pb.L.* 17 november 2007, afl. 300, 47.
- [6](#) Elfde Richtlijn 89/666/EEG van de Raad van 21 december 1989 betreffende de openbaarmakingsplicht voor in een lidstaat opgerichte bijkantoren van vennootschappen die onder het recht van een andere Staat vallen, *Pb.L.* 30 december 1989, afl. 395, 36.
- [7](#) Richtlijn 2005/56/EG van het Europees Parlement en de Raad van 26 oktober 2005 betreffende grensoverschrijdende fusies van kapitaalvennootschappen, *Pb.L.* 25 november 2005, afl. 310, 1.
- [8](#) Richtlijn 2009/101/EG van het Europees Parlement en de Raad van 16 september 2009 strekkende tot het coördineren van de waarborgen, die in de lidstaten worden verlangd van de vennootschappen in de zin van de tweede alinea van artikel 48 van het Verdrag, om de belangen te beschermen zowel van de deelnemers in deze vennootschappen als van derden, zulks om die waarborgen gelijkwaardig te maken, *Pb.L.* 1 oktober 2009, afl. 258, 11.
- [9](#) Richtlijn 2011/35/EU van het Europees Parlement en de Raad van 5 april 2011 betreffende fusies van naamloze vennootschappen, *Pb.L.* 29 april 2011, afl. 110, 1.
- [10](#) Richtlijn 2012/30/EU van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2012 strekkende tot het coördineren van de waarborgen die in de lidstaten worden verlangd van de vennootschappen in de zin van artikel 54, tweede alinea, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, om de belangen te beschermen zowel van de deelnemers in deze vennootschappen als van derden met betrekking tot de oprichting van de naamloze vennootschappen, alsook de instandhouding en wijziging van haar kapitaal, dit om die waarborgen gelijkwaardig te maken, *Pb.L.* 14 november 2012, afl. 315, 74.
- [11](#) Richtlijn 2017/828/EU van het Europees Parlement en de Raad van 17 mei 2017 tot wijziging van Richtlijn 2007/36/EG wat het bevorderen van de langetermijnbetrokkenheid van aandeelhouders betreft, *L* 132/1, 20.05.2017.
- [12](#) Richtlijn 2013/34/EU van het Europees Parlement en van de Raad van 26 juni 2013 betreffende de jaarlijkse financiële overzichten, geconsolideerde financiële overzichten en aanverwante verslagen van bepaalde ondernemingsvormen, tot wijziging van Richtlijn 2006/43/EG van het Europees Parlement en de Raad en tot intrekking van Richtlijnen 78/660/EEG en 83/349/EEG van de Raad, *Pb.L.* 29 juni 2013, afl. 182, 19.
- [13](#) Richtlijn 2006/43/EG van het Europees Parlement en de Raad van 17 mei 2006 betreffende de wettelijke controles van jaarrekeningen en geconsolideerde jaarrekeningen, tot wijziging van de Richtlijnen 78/660/EEG en 83/349/EEG van de Raad en houdende intrekking van Richtlijn 84/253/EEG van de Raad, *Pb.L.* 9 juni 2006, afl. 157, 87.
- [14](#) Richtlijn 2009/102/EG van het Europees Parlement en de Raad van 16 september 2009 inzake het vennootschapsrecht betreffende eenpersoonsvennootschappen met beperkte aansprakelijkheid, *Pb.L.* 1 oktober 2009, afl. 258, 20.

[15](#) Richtlijn 2004/25/EG van het Europees Parlement en de Raad van 21 april 2004 betreffende het openbaar overnamebod, *Pb.L.* 30 april 2004, afl. 142, 12.

2. Nationale bronnen

2.1. Wetboek van vennootschappen en verenigingen

Naast de internationale bronnen kent het vennootschapsrecht uiteraard ook een aantal nationale bronnen. De belangrijkste daarvan is ongetwijfeld het Wetboek van vennootschappen en verenigingen (WVV). Dit wetboek werd ingevoerd door de Wet van 23 maart 2019 tot invoering van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen en houdende diverse bepalingen ¹ en is het resultaat van decennialange hervormingen en evoluties. ² Het Wetboek van vennootschappen en verenigingen wordt vergezeld door het Koninklijk Besluit van 29 april 2019 tot uitvoering van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen, waarin verschillende aspecten uit het Wetboek van vennootschappen en verenigingen nader worden geregeld. ³

Het Wetboek van vennootschappen en verenigingen is opgedeeld in 5 delen, namelijk (i) algemene bepalingen, (ii) de vennootschappen, (iii) de verenigingen en stichtingen, (iv) herstructurering en omzetting en (v) de Europese rechtsvormen. Deze delen zijn verder onderverdeeld in 18 boeken die op hun beurt verder onderverdeeld zijn in titels en hoofdstukken, afdelingen en onderafdelingen. De strafbepalingen wegens het overtreden van bepaalde vennootschapsrechtelijke regels zijn telkens opgenomen aan het eind van de titel waarin men de materiële regel in kwestie vindt. In grote lijnen kan de structuur als volgt worden weergegeven:

Deel 1: Algemene bepalingen

- Boek 1: Inleidende bepalingen
- Boek 2: Bepalingen gemeenschappelijk aan de rechtspersonen geregeld in dit wetboek
- Boek 3: De jaarrekening

Deel 2: De vennootschappen

- Boek 4: De maatschap, de vennootschap onder firma en de commanditaire vennootschap
- Boek 5: De besloten vennootschap
- Boek 6: De coöperatieve vennootschap
- Boek 7: De naamloze vennootschap
- Boek 8: Erkenning van vennootschappen

Deel 3: De verenigingen en stichtingen

- Boek 9: VZW
- Boek 10: IVZW
- Boek 11: Stichtingen

Deel 4: Herstructurering en omzetting

- Boek 12: Herstructurering van vennootschappen
- Boek 13: Herstructurering van verenigingen en stichtingen
- Boek 14: Omzetting van vennootschappen, verenigingen en stichtingen

Deel 5: De Europese rechtsvormen

- Boek 15: De Europese vennootschap
- Boek 16: De Europese coöperatieve vennootschap
- Boek 17: De Europese politieke partij en de Europese politieke stichting
- Boek 18: Het Europees economisch samenwerkingsverband

---

[1](#) BS 4 april 2019.

[2](#) Het Belgische vennootschapsrecht vond haar oorsprong in de artikelen 1832 tot 1873 van het oud BW en titel IX van boek I van het toenmalige Wetboek van koophandel. Deze wetsbepalingen zijn over de jaren heen (en mede onder impuls van de Europese wetgever) zo frequent gewijzigd dat zich uiteindelijk in 1999 een nieuwe codificatie opdrong. Met het oog op modernisering, flexibilisering en vereenvoudiging werd het Wetboek van vennootschappen uit 1999 twintig jaar later vervangen door het Wetboek van vennootschappen en verenigingen.

[3](#) BS 30 april 2019.

2.2. Gemeen verbintenissenrecht

Naast het Wetboek van vennootschappen is het gemeen verbintenissenrecht een tweede belangrijke bron van het Belgische vennootschapsrecht. Een vennootschap wordt immers gekwalificeerd als een rechtshandeling op grond waarvan één of meer personen een inbreng doen.^{[1](#)} Zo moet een vennootschapsakte bijvoorbeeld, net als elke rechtshandeling, voldoen aan de voorwaarden van artikel 1108 oud BW. Er moet met andere woorden sprake zijn van een geldige toestemming, een geldig voorwerp en een geoorloofde oorzaak. Bovendien moeten de vennoten bekwaam zijn om de rechtshandeling te stellen. Hoewel het gemeen verbintenissenrecht een belangrijke invloed heeft op het vennootschapsrecht, is zij slechts suppletief van aard en geldt zij maar in de mate dat het Wetboek van vennootschappen en verenigingen er niet van afwijkt.^{[2](#)}

Naast de hierboven beschreven bronnen van het nationaal vennootschapsrecht hebben ook aanverwante rechtstakken een impact op het reilen en zeilen van de vennootschap. Hierbij valt te denken aan het Wetboek van economisch recht^{[3](#)}, de boekhoudwetgeving^{[4](#)} of het Wetboek van de inkomstenbelastingen^{[5](#)}. Vennootschappen die een beroep doen op het spaarwezen zijn bovendien onderhevig aan een aantal specifieke (kapitaalmarktrechtelijke) wetten. Concreet gaat het om de Wet op de openbare overnamebiedingen (OBA-wet)^{[6](#)}, de Prospectuswet^{[7](#)}, de Transparantiewet^{[8](#)} en de Wet Financieel Toezicht^{[9](#)}.

Ten slotte kan ook worden verwezen naar de aanbevelingen en circulaires van de Nationale Bank van België (NBB) en de Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten (FSMA). Deze aanbevelingen en circulaires zijn te raadplegen op www.nbb.be en www.fsma.be. Belangrijke standpunten in verband met het vennootschapsrecht kunnen ook worden teruggevonden in de jaarverslagen van de FSMA. Via deze paralegale normen waken de financiële toezichthouders over de naleving van de algemene regels van het Belgische vennootschapsrecht en de regels van de plichtenleer die in de financiële wereld moeten worden geëerbiedigd.^{[10](#)}

---

[1](#) Artikel 1:1 WVV.

[2](#) H. BRAECKMANS, R. HOUBEN, *Handboek vennootschapsrecht*, Antwerpen, Intersentia, 2012, 30.

[3](#) Wetboek van economisch recht van 28 februari 2013 (WER), BS 29 maart 2013.

[4](#) Artikel I.5 en III.82-III.95 WER.

[5](#) Wetboek van inkomstenbelastingen 1992 (WIB), BS 20 juli 1992.

[6](#) De Wet van 1 april 2007 op de openbare overnameaanbiedingen, BS 26 april 2007.

[7](#) De Wet van 11 juli 2018 op de aanbieding van beleggingsinstrumenten aan het publiek en de toelating van de beleggingsinstrumenten tot de verhandeling op een gereguleerde markt, BS 20 juli 2018.

[8](#) De Wet van 2 mei 2007 op de openbaarmaking van belangrijke deelnemingen in emittenten waarvan aandelen zijn toegelaten tot de verhandeling op een gereguleerde markt en houdende diverse bepalingen, BS 12 juni 2007.

[9](#) De Wet van 2 augustus 2002 betreffende het toezicht op de financiële sector en de financiële diensten, BS 4 september 2002.

[10](#) E. WYMEERSCH, “De Bankcommissie en de openbare uitgifte van effecten” in G. SCHRANS, J. GROOTAERT (eds.), *Ekonomisch en Financieel Recht Vandaag*, Gent, Gakko, 1972, 155-156.

HOOFDSTUK 2 - De vennootschap, vereniging en stichting

1. De vennootschap

Een vennootschap wordt in [artikel 1:1 WV](#) gedefinieerd als een entiteit die ‘wordt opgericht bij een rechtshandeling door één of meer personen, vennoten genaamd, die een inbreng doen. Zij heeft een vermogen en stelt zich de uitoefening van één of meer welbepaalde activiteiten tot voorwerp. Een van haar doelen is aan haar vennoten een rechtstreeks of onrechtstreeks vermogensvoordeel uit te keren of te bezorgen’.

Uit voorgaande definitie kan men vier elementen afleiden die de bouwstenen van een vennootschap vormen:

- Rechtshandeling: er moet sprake zijn van een rechtshandeling door één of meer personen.
- Inbreng: dit impliceert dat een vermogensbestanddeel van de individuele vennoten aan het ondernemingsrisico wordt onderworpen.
- Voorwerp: de vennootschap moet één of meer nauwkeurig omschreven activiteiten uitoefenen.
- Winstoogmerk: de vennootschap moet worden opgericht met het oogmerk om de individuele vennoten een rechtstreeks of onrechtstreeks vermogensvoordeel te verstrekken. De vennootschap mag echter, naast het winstoogmerk, ook nog andere (al dan niet belangeloze) doelen nastreven.^{[1](#)}

Er kan geen vennootschap ontstaan wanneer één of meer van de bovenvermelde constitutieve elementen ontbreken.

In de praktijk worden de begrippen *onderneming* en *vennootschap* vaak door elkaar gebruikt. Nochtans kunnen ze niet met elkaar worden gelijkgesteld. In tegenstelling tot de term *vennootschap* wordt het begrip *onderneming* in [artikel 1:1, 1° WER](#) gedefinieerd. Uit deze definitie kan opgemaakt worden dat niet alleen vennootschappen een onderneming zijn, maar verder ook iedere natuurlijke persoon die zelfstandig een beroepsactiviteit uitoefent, andere rechtspersonen en andere organisaties zonder rechtspersoonlijkheid.

---

[1](#) D. VAN GERVEN, “Wettelijk doel anno 2020, een stap naar de afschaffing van de vereniging zonder winstoogmerk”, *TRV-RPS 2020*, 227.

2. De vereniging

2.1. Vrijheid van vereniging

Het recht om een vereniging op te richten is vervat in artikel 27 van de Grondwet. Dat artikel erkent het recht om zich te verenigen, maar eveneens het recht om zich niet te verenigen^{[1](#)}. Het recht wordt niet alleen aan natuurlijke personen verleend; ook een rechtspersoon kan zich op dit recht beroepen^{[2](#)}. Het artikel slaat niet alleen op verenigingen in de enge zin (*i.e.* VZW's) maar ook op vennootschappen.^{[3](#)} De vrijheid van vereniging wordt verder uitgewerkt in de Wet van 24 mei 1921. Krachtens deze wet kan niemand worden gedwongen om deel uit te maken van een vereniging. Daarnaast heeft men ook het recht om op ieder ogenblik uit de vereniging te treden. Traditioneel neemt men evenwel aan dat de regel om vrijwillig uit te treden alleen geldt voor de verenigingen zonder winstoogmerk en niet voor vennootschappen.

De vrijheid van vereniging impliceert evenwel niet dat een vereniging moet openstaan voor iedereen. Het is perfect mogelijk om bepaalde toelatingsvoorwaarden op te leggen (*e.g.* het betalen van lidgeld).^{[4](#)}

---

[1](#) GwH 8 mei 2014, nr. 80/214, B.46.1; D. VAN GERVEN, *Handboek Vennootschappen – algemeen deel*, Brussel, Larcier, 2016, 46.

[2](#) M. DENEFF, J. THEUNIS, S. VERSCHAEVE, “Kroniek Verenigingen en stichtingen”, *TRV-RPS 2016*, 560.

[3](#) De vrijheid van vereniging wordt ook gewaarborgd door het Europese Verdrag voor de Rechten van de Mens (artikel 11 EVRM).

[4](#) Artikel 2 van de Wet 24 mei 1921.

2.2. De VZW en IVZW

De vereniging zonder winstoogmerk (VZW) en de internationale vereniging zonder winstoogmerk (IVZW) werden door het Wetboek van vennootschappen en verenigingen geïntegreerd in hetzelfde wetboek als de vennootschappen. Voor de invoering van dit wetboek, werden VZW's en IVZW's geregeld door een afzonderlijke wet, met name de Wet van 27 juni 1921 betreffende de verenigingen zonder winstoogmerk, de internationale verenigingen zonder winstoogmerk en de stichtingen.

2.2.1. De vereniging zonder winstoogmerk (VZW)

Een vereniging wordt in [artikel 1:2 WVV](#) gedefinieerd als een entiteit die 'wordt opgericht bij een overeenkomst tussen twee of meer personen, leden genaamd. Zij streeft een belangeloos doel na in het kader van één of meer welbepaalde activiteiten die zij tot voorwerp heeft. Zij mag rechtstreeks noch onrechtstreeks enig vermogensvoordeel uitkeren of bezorgen aan de oprichters, de leden, de bestuurders of enig andere persoon behalve voor het in de statuten bepaald belangeloos doel. Elke verrichting in strijd met dit verbod is nietig.

Op basis van de voorgaande definitie kan men besluiten dat een vereniging de volgende kenmerken heeft:

- Overeenkomst: er moet een overeenkomst tussen twee of meer personen zijn om samen te werken. Hierbij moet men steeds een gemeenschappelijk belangeloos doel voor ogen houden.
- Voorwerp: de vereniging moet een belangeloos doel nastreven in het kader van de activiteiten die zij tot voorwerp heeft.
- Geen winstuitkering: de vereniging mag geen enkel rechtstreeks of onrechtstreeks vermogensvoordeel uitkeren, behalve voor het in de statuten bepaald belangeloos doel.

Dat een VZW aan haar leden geen vermogensvoordeel mag uitkeren, betekent echter niet dat zij geen commerciële activiteiten mag ontwikkelen, in zoverre deze commerciële activiteiten als middel dienen om het belangeloos doel van de VZW te verwezenlijken. De VZW mag echter wel winst of andere vermogensvoordelen uitkeren of bezorgen aan haar oprichters, leden en bestuurders als dit kadert in het in de statuten bepaald belangeloos doel.¹

Een VZW kan via onderhandse of authentieke akte worden opgericht.² Zij moet door minstens twee partijen worden opgericht.³ De VZW zal een rechtspersoonlijkheid krijgen vanaf de dag dat haar statuten, de akten betreffende de benoeming van de bestuurders, worden neergelegd op de griffie van de bevoegde ondernemingsrechtbank.⁴

Het traditionele verschilpunt tussen de vennootschap en de vereniging zonder winstoogmerk is uiteraard het feit dat de eerste wel haar winst mag verdelen en de andere niet. Met de invoering van de vennootschap met sociaal oogmerk (vso) onder het oude Wetboek van vennootschappen en de mogelijke erkenning van de van de coöperatieve vennootschap als sociale onderneming onder het Wetboek van vennootschappen en verenigingen is dit onderscheidingscriterium wel iets of wat vervaagd.⁵ Op basis van [artikel 8:5, § 1 WVV](#) kan een coöperatieve vennootschap immers erkend worden als sociale onderneming. Nu kunnen er bijgevolg coöperatieve vennootschappen bestaan wiens voornaamste doel er niet in bestaat om haar aandeelhouders een economisch of sociaal voordeel te verschaffen.⁶

---

¹ D. VAN GERVEN, "Wettelijk doel anno 2020, een stap naar de afschaffing van de vereniging zonder winstoogmerk", *TRV-RPS 2020*, 227.

² [Artikel 2:5, § 2 WVV](#).

³ [Artikel 1:2 WVV](#).

⁴ [Artikel 2:6, § 2 WVV](#).

⁵ M. DENEFF, *Economische activiteiten van vzw en stichting*, Kalmthout, Biblo, 2004, 117-118.

⁶ Er blijft evenwel een verschil bestaan tussen de VZW en de coöperatieve vennootschap erkend als sociale onderneming. Daar waar een VZW geen rechtstreeks of onrechtstreeks vermogensvoordeel voor haar leden kan nastreven, kan een CV erkend als SO dit in beperkte mate wel doen. Zie [artikel 8:5, § 1, 2° WVV](#).

2.2.2. De internationale vereniging zonder winstoogmerk (IVZW)

De internationale vereniging zonder winstoogmerk of IVZW wordt geregeld door Boek 10 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen.¹ Een IVZW is een vereniging die een doel van internationaal nut nastreeft.² Dit internationale nut kan blijken uit het grensoverschrijdende karakter van de activiteiten die de IVZW wenst uit te oefenen. Dit impliceert echter niet dat de IVZW een activiteit in het buitenland moet ontwikkelen. Het loutere feit dat zij een grensoverschrijdend nut of effect heeft volstaat.³

Daarnaast mag zij, net als de gewone VZW, geen rechtstreeks of onrechtstreeks vermogensvoordeel aan haar leden verschaffen.⁴ De oprichtingsakte moet de activiteiten die de IVZW beoogt om haar belangeloos doel te bereiken nauwkeurig omschrijven.⁵

In tegenstelling tot een VZW kan een IVZW enkel via authentieke akte worden opgericht.⁶ Bovendien moet een IVZW bij KB worden erkend.⁷ Het verzoek tot erkenning moet worden gericht aan het ministerie van Justitie. De IVZW zal rechtspersoonlijkheid verkrijgen op de datum van het Koninklijk Besluit waarbij zij worden erkend en dus niet op het ogenblik van de publicatie in de *Bijlagen bij het Belgisch Staatsblad*.⁸

In de rechtsleer stelt men zich de vraag naar het hedendaagse nut van de IVZW.⁹ Initieel was de IVZW een nuttig instrument aangezien tot voor de Wet van 30 juni 2000 3/5 van de leden van een VZW de Belgische nationaliteit moesten bezitten. Nu kunnen VZW's zich ook openstellen voor niet-Belgen. Bovendien kunnen zij ook activiteiten van internationaal nut nastreven zonder dat zij door een Koninklijk Besluit moeten worden erkend. Desondanks werd bij de redactie van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen besloten om de rechtsfiguur van de IVZW te weerhouden.

---

¹ Voor een uitgebreide bespreking zie D. VAN GERVEN, *Rechtspersonen - Deel 1. Rechtspersonen in het algemeen, verenigingen, stichtingen & publiekrechtelijke rechtspersonen*, Mechelen, Kluwer, 2007, 322-348.

² [Artikel 10:1 WVV.](#)

³ D. VAN GERVEN, *Rechtspersonen - Deel 1. Rechtspersonen in het algemeen, verenigingen, stichtingen & publiekrechtelijke rechtspersonen*, Mechelen, Kluwer, 2007, 324.

⁴ [Artikel 1:2 WVV.](#)

⁵ [Artikel 2:10, § 2, 3° WVV.](#)

⁶ [Artikel 2:5, § 3, eerste lid WVV.](#)

⁷ [Artikel 2:6, § 3 WVV.](#)

⁸ [Artikel 2:6, § 3 WVV.](#)

⁹ D. VAN GERVEN, "De wet op de verenigingen en stichtingen: bespreking van de wijzigingen aangebracht door de wet van 2 mei 2002", *RW* 2002-03, 962.

2.3. Andere verenigingen

Naast de VZW en IVZW kent men in het rechtsverkeer talloze verenigingen met de meest uiteenlopende doelen (bv. sport- en cultuurverenigingen). [Artikel 1:6, § 1 WVV](#) definieert de feitelijke vereniging als een vereniging zonder rechtspersoonlijkheid beheerst door de overeenkomst tussen partijen. Deze verenigingen hebben dus geen juridische rechtspersoonlijkheid, wat impliceert dat de vereniging geen eigen vermogen heeft. Het vermogen bevindt zich in onverdeeldheid tussen de leden¹. Het ontbreken van rechtspersoonlijkheid heeft een aantal belangrijke gevolgen²:

- Zij worden niet erkend als drager van rechten en verplichtingen.
- De vereniging kan in principe worden opgericht zonder geschrift.
- De feitelijke verenigingen hebben geen afzonderlijk vermogen en kunnen bijgevolg geen eigenaar zijn.
- Zij hebben geen organen.

De verenigingen zonder rechtspersoonlijkheid worden beheerst door het gemeen recht³. Als iemand voor de vereniging wil optreden, zal hij een machtiging moeten ontvangen van alle leden ervan.⁴

Hoewel voor de oprichting van een feitelijke vereniging in principe geen geschrift vereist is, worden er in de praktijk vaak statuten opgesteld waarin het bestuur wordt geregeld. Op die manier vermijdt men dat men voor elke handeling die men wil stellen telkens de toestemming moet krijgen van alle leden van de vereniging.⁵

De eventuele goederen die de leden voor het gebruik van de vereniging hebben bestemd, worden geen eigendom van de vereniging. Dit betekent evenwel niet dat de individuele leden zomaar over deze goederen kunnen beschikken. Door de goederen aan te wenden voor de vereniging doen de leden afstand van hun rechten op de goederen. De leden hebben alleen nog een onlichamelijk recht op deelname in de vereniging.⁶ Hun individuele rechten op hun goederen worden beperkt tot wat in de overeenkomst of de statuten van de vereniging is voorgeschreven.

---

¹ M. DENEFF, J. THEUNIS, S. VERSCHAEVE, “Kroniek Verenigingen en stichtingen 2013-2014”, *TRV-RPS* 2016, 567.

² D. VAN GERVEN, *Rechtspersonen - Deel 1. Rechtspersonen in het algemeen, verenigingen, stichtingen & publiekrechtelijke rechtspersonen*, Mechelen, Kluwer, 2007, 242-254.

³ Antwerpen nr. 2008/AR/3194, 26 april 2010, *Soc.Kron.* 2014/1, 47.

⁴ De gemeenrechtelijke regels inzake lastgeving zijn van toepassing.

⁵ Aan de leden van het bestuur wordt dan een algemene volmacht gegeven waarvan de inhoud vrij kan worden bepaald.

⁶ D. VAN GERVEN, “De golfclub als doelgebonden vermogen” in H. COUSY, E. DIRIX, S. STIJNS, J. STUYCK (eds.), *Liber Amicorum Walter Van Gerven*, Deurne, Kluwer, 2000, 449; D. VAN GERVEN, *Rechtspersonen - Deel 1. Rechtspersonen in het algemeen, verenigingen, stichtingen & publiekrechtelijke rechtspersonen*, Mechelen, Kluwer, 2007, 242.

3. De stichting

Een stichting is ‘een rechtspersoon zonder leden, opgericht bij rechtshandeling door één of meer personen, stichters genoemd. Haar vermogen wordt bestemd om een belangeloos doel na te streven in het kader van één of meer welbepaalde activiteiten die zij tot voorwerp heeft. Zij mag rechtstreeks noch onrechtstreeks enig vermogensvoordeel uitkeren of bezorgen aan de stichters, de bestuurders of enig andere persoon, behalve voor het in de statuten bepaald belangeloos doel. Elke verrichting in strijd met dit verbod is nietig.’¹ De stichting wordt beheerd door één of meer bestuurders, die natuurlijke of rechtspersonen zijn.²

Een stichting³:

- komt tot stand door een rechtshandeling van één of meerdere stichters;
- moet op straffe van nietigheid worden opgericht bij notariële akte⁴;
- is een rechtspersoon met een afgescheiden vermogen;
- heeft geen leden, noch vennoten;
- heeft geen winstverdelingsdoel; en
- mag geen stoffelijk voordeel verschaffen aan de stichter(s) of bestuurders. Aan derden kan zij enkel een vermogensvoordeel verschaffen voor zover dit kadert binnen de verwezenlijking van het belangeloos doel.

Er bestaan twee varianten van de stichting:

- *De stichting van openbaar nut*: deze stichting moet overeenkomstig [artikel 11:1 WvV](#) gericht zijn op de verwezenlijking van een werk van filantropische, levensbeschouwelijke, religieuze, wetenschappelijke, artistieke, pedagogische of culturele aard. Deze begrippen mogen ruim worden opgevat.⁵ Om rechtspersoonlijkheid te verwerven moet de openbare stichting erkend worden bij Koninklijk Besluit.⁶
- *De private stichting*: het doel van een private stichting hoeft niet noodzakelijk voor te komen op de lijst die voor openbare stichtingen geldt (*i.e.* de lijst van [artikel 11:1, eerste lid WvV](#)). Zij mag dus ook een economisch doel hebben.⁷ Dit maakt dat een private stichting vaak wordt aangewend om bijvoorbeeld de versnippering van een familiaal vermogen tegen te gaan.

Beide varianten zijn grotendeels aan dezelfde regels onderworpen. Belangrijk hierbij is dat zij beide slechts kunnen worden aangewend ter verwezenlijking van een bepaald belangeloos doel.

Het grote verschil tussen een stichting en een vennootschap bestaat erin dat:

- de stichting geen winstverdelingsoogmerk heeft, waar een vennootschap dit in de regel wel heeft; en
- de stichting geen leden of vennoten kent; een vennootschap daarentegen telt steeds één of meer vennoten.

De verschillen tussen een vereniging zonder winstoogmerk en een stichting zijn:

- Een VZW komt tot stand door een overeenkomst die gericht is op de samenwerking tussen personen. Een stichting daarentegen ontstaat door de wil van één of meer stichters die een bepaald deel van hun vermogen afzonderen in een juridische entiteit. De samenwerking tussen twee of meer personen is geen essentieel bestanddeel.
- Een stichting heeft geen algemene ledenvergadering, alleen een bestuursorgaan. Een VZW heeft beide.
- Een stichting moet verplicht worden opgericht door een authentieke akte terwijl een VZW door middel van een onderhandse akte kan worden opgericht.

[1 Artikel 1:3 WV.](#)

[2 Artikel 11:6 WV.](#)

[3 Artikel 1:3 WV.](#)

[4 Artikel 2:5, § 3 WV.](#)

[5](#) D. VAN GERVEN, *Rechtspersonen - Deel 1. Rechtspersonen in het algemeen, verenigingen, stichtingen & publiekrechtelijke rechtspersonen*, Mechelen, Kluwer, 2007, 485.

[6 Artikel 2:6, § 4, tweede lid WV.](#)

[7](#) D. VAN GERVEN, *Rechtspersonen - Deel 1. Rechtspersonen in het algemeen, verenigingen, stichtingen & publiekrechtelijke rechtspersonen*, Mechelen, Kluwer, 2007, 464.

HOOFDSTUK 3 - Classificatie en onderscheiden

1. Algemeen

In dit hoofdstuk komen de klassieke onderverdelingen van de vennootschappen aan bod. Merk op dat sommige van deze indelingen slechts een doctrinale (en dus geen juridische) waarde hebben.¹ Daarnaast wordt de vennootschap ook in een groepscontext bekeken en wordt het bijkantoor uitgebreid besproken.

---

[1](#) H. BRAECKMANS, R. HOUBEN, *Handboek vennootschapsrecht*, Antwerpen, Intersentia, 2012, 33.

2. Personenvennootschap en kapitaalvennootschap

3. Vennootschappen met en zonder rechtspersoonlijkheid

4. Vennootschappen met beperkte en onbeperkte aansprakelijkheid

Inhoud nog niet geladen (scroll naar het als je wilt om het te krijgen)...

5. Vennootschap erkend als sociale onderneming

Inhoud nog niet geladen (scroll naar het als je wilt om het te krijgen)...

6. De genoteerde vennootschappen

Inhoud nog niet geladen (scroll naar het als je wilt om het te krijgen)...

7. Andere onderscheiden

Inhoud nog niet geladen (scroll naar het als je wilt om het te krijgen)...

- 8. De vennootschap in een groepscontext
- 9. De buitenlandse rechtspersoon en haar bijkantoor
- 10. Overzicht van de vennootschapsvormen

Inhoud nog niet geladen (scroll naar het als je wilt om het te krijgen)...

HOOFDSTUK 4 - Regels gemeen aan alle rechtspersonen

DEEL 2 - De naamloze vennootschap

DEEL 3 - De besloten vennootschap

DEEL 4 - De coöperatieve vennootschap

DEEL 5 - Toezicht en controle

Deel 6 - Conflictregeling

DEEL 7 - Ontbinding en vereffening

DEEL 8 - De maatschap

DEEL 9 - De vennootschap onder firma

DEEL 10 - De commanditaire vennootschap

DEEL 11 - De Europese economische samenwerkingsverbanden

Deel 12 - Erkenning van vennootschappen

DEEL 13 - De Europese coöperatieve vennootschap

DEEL 14 - Herstructurering van vennootschappen

DEEL 15 - Omzetting van vennootschappen

DEEL 16 - Verenigingen